

Till rektor

Uppföljning av socionomexamen vid Uppsala universitet

Beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ger det samlade omdömet hög kvalitet för utbildning som leder till socionomexamen vid Uppsala universitet.

UKÄ ifrågasätter inte längre tillståndet för Uppsala universitet att utfärda socionomexamen.

Ärendets hantering

UKÄ beslutade den 24 juni 2014 (reg.nr 411-00461-13) att ge det samlade omdömet bristande kvalitet för utbildning som leder till socionomexamen vid Uppsala universitet. Beslutet innebar samtidigt att UKÄ ifrågasatte lärosätets tillstånd att utfärda socionomexamen. UKÄ uppmanade därför lärosätet att senast den 24 juni 2015 inkomma med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits med anledning av ämbetets ställningstagande. Därefter avsåg ämbetet att ta ställning till om det finns skäl att besluta att lärosätet inte längre får utfärda den aktuella examen.

Lärosätet har inkommit till UKÄ med en analys av orsaken till bristerna och redovisning av vidtagna åtgärder.

För uppföljningen utsåg UKÄ följande sakkunniga: professor Staffan Höjer, Göteborgs universitet, professor Christian Kullberg, Mälardalens högskola, professor Marie Sallnäs, Stockholms universitet och professor Kerstin Svensson, Lunds universitet. Underlag för bedömningen har varit lärosätets redogörelse och kompletteringar som begärdes in av sakkunnigruppen (som underlag för bedömningen) samt en intervju med företrädare för lärosätet som genomfördes via webb den 19 oktober 2015. Bedömningen har gjorts utifrån krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och i högskoleförordningen (1993:100). Bedömargruppens yttrande bifogas.

Universitetskanslersämbetets bedömning

UKÄ bedömer att utbildning som leder till socionomexamen vid Uppsala universitet nu uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning och att utbildningen därmed ska ges det samlade omdömet hög kvalitet. Under sådana omständigheter finns det inte längre skäl att ifrågasätta lärosätets examenstillstånd.

Beslut i ärendet har tagits av universitetskanslern Harriet Wallberg efter föredragning av utredare Lee Gleichmann Linnarsson, i närvaro av strategi- och planeringsansvarig Per Westman och enhetschef Lisa Jämtsved Lundmark.

Harriet Wallberg

Lee Gleichmann Linnarsson

Kopia till:
Bedömargruppen

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Uppsala universitet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Uppsala universitet	Socionomexamen	A-2014-08-3665
<p>Bedömning av utvalda examensmål</p> <p>Mål: För socionomexamen ska studenten visa förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå.</p> <p>Måluppfyllelse: Hög</p> <p>Motivering: I utvärderingen av socionomexamen och generella examina i socialt arbete och närliggande huvudområden (se Universitetskanslersämbetets beslut 24 juni 2014, reg.nr 411-461-13) framgår följande av bedömargruppens yttrande: "Urvalet av självständiga arbeten kunde endast i begränsad omfattning utgöra underlag för att bedöma måluppfyllelsen avseende förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå. De som kunnat bedömas visar en splittrad bild, av vilka hälften visar bristande måluppfyllelse, framför allt genom att insatser inte identifieras eller värderas trots att det vore relevant att göra det. Självvärderingen indikerar bristande måluppfyllelse avseende studenternas förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå. Delar av examensmålet examineras på ett adekvat sätt, men det blir otydligt hur detta görs på de olika nivåerna och det framkommer inte hur studenternas förmåga bedöms på de olika nivåerna. Vid intervjuerna framkom inget som ändrar bedömningen från övriga underlag."</p> <p>I analysen av orsakerna bakom den bristande måluppfyllelsen identifierar lärosätet bland annat behov av samordning och utveckling av kursmål samt lärandeaktiviteter och examinationer för progression mot ökad måluppfyllelse. Vidare uppger lärosätet att det funnits behov av lärandeaktiviteter som i högre grad integrerar teori och praktik, bättre planering av uppsatsarbetet och en tydligare struktur för handledning. Andra utvecklingsområden är enligt lärosätet att stärka studenternas kunskap om det sociala arbetets teoretiska särart och ge dem mer träning i förmågan att omsätta dessa kunskaper i praktiska kontexter och till relevanta insatser. Ytterligare utvecklingsområden som identifierats är metodintegrerad utbildning, litteratur med tydligare teoretisk och praktisk relevans för ämnet socialt arbete, förbättrade studiehandledningar samt samsyn, samordning och kontinuitet i läroplanen vad gäller ämnet socialt arbete.</p> <p>Analysen ovan framstår enligt bedömarna som genomtänkt och relevant.</p> <p>De åtgärder som har vidtagits med anledning av bristerna inkluderar bland annat revidering av utbildningsplan, utveckling av flera kurser inom programmet i relation till det aktuella målet samt utveckling av vissa moment inom kurserna och förtydligande av bedömningskriterier. Vidare har lärosätet standardiserat studiehandledningar, inrättat ett programråd bestående av ledamöter från institutionen och från det sociala arbetets yrkesfält. Åtgärder har även vidtagits för såväl personalutveckling och utveckling av läroplanens samarbete som utbyte mellan involverade</p>		

institutioner. Därutöver påpekas i åtgärdsredovisningen att beslut har fattats om rekrytering av lärare med kompetens i socialt arbete, under förutsättning att lärosätet i den pågående uppföljningen bedöms uppfylla kraven för socionomexamen.

Då lärosätets redovisning i vissa avseenden inte var tillräckligt utförlig för att bedömargruppen skulle kunna ta ställning till de vidtagna åtgärderna, skickades en begäran om komplettering till lärosätet. Bedömargruppen önskade bland annat förtydliganden av vad som var nytt i utbildningsplanen i jämförelse med den tidigare och på vilket sätt förankringen i socialt arbete hade blivit tydligare. Vidare önskades förtydliganden om studiehandbokens formella status och varaktighet, programrådets roll och funktion i förhållande till de aktuella målen. Den begärda kompletteringen inkom till UKÄ den 18 september 2015.

I lärosätets kompletterande redovisning tydliggjordes de strukturella förutsättningarna för progression genom sammanhållning av utbildningen. Bedömargruppen uppfattar att denna struktur, i form av till exempel programrådets samordnande roll, har skapats för att överbrygga bristande ämneskompetens inom huvudområdet vid lärosätet. Vidare tydliggjordes tidigare oklarheter kring vad som utgör förändringar i utbildningsplanen, samt studiehandbokens formella status och varaktighet. Då en del oklarheter kvarstod även efter lärosätets kompletterande redovisning, begärde bedömargruppen en intervju med lärosätet som genomfördes via webb den 19 oktober.

Vid intervjun förtydligades bland annat lärosätets ambitioner att fortsätta den påbörjade utvecklingen mot att säkra nödvändig lärarkompetens för att säkerställa att studenterna når målet. Vidare framkom att det finns en förstärkt struktur för sammanhållning av utbildningen. Detta i kombination med att redovisade åtgärder ger förutsättningar för god kompetens avseende flera av målets delar, ger enligt bedömargruppen stöd för att åtgärderna sammantaget framstår som rimliga och ändamålsenliga. Vidare framkom att ansvaret för samordning av utbildningens olika kurser i huvudsak vilar på en funktion, den så kallade programsamordnaren, medan många andra lärare är involverade i olika lärarlag och ett programråd. De olika konstellationerna är spridda på flera enheter och funktioner både inom lärosätet och hos samarbetspartners i praktiken, vilket kräver stora insatser för samordning. Bedömargruppen ser det som problematiskt att ämneskompetensen är svag och hyser vissa farhågor för att utbildningen fragmentiseras istället för att bidra till en progression av studenternas förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå. Detta till trots anser bedömargruppen att den struktur som nu har skapats genom förändringar i utbildningsplan och kursplaner samt de samordnade studiehandledningar som utvecklats, ger ett tillräckligt stöd för att studenterna ska nå en ökad måluppfyllelse.

Utifrån analysen av bristerna framstår åtgärderna sammantaget som rimliga och ändamålsenliga.

Bedömarna anser att med de vidtagna åtgärderna är förutsättningarna tillräckliga för att lärosätet ska kunna säkerställa att studenterna uppnår hög måluppfyllelse vad gäller det aktuella examensmålet.

Mål: För socionomexamen ska studenten visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.

Måluppfyllelse: Hög

Motivering: I utvärderingen av socionomexamen och generella examina i socialt arbete och närliggande huvudområden (se Universitetskanslersämbetets beslut 24 juni 2014, reg.nr 411-461-13) framgår följande av bedömargruppens yttrande: "Urvalet av självständiga arbeten kunde endast i begränsad omfattning utgöra underlag för att bedöma måluppfyllelse. De som kunnat bedömas visar på bristande måluppfyllelse, framför allt i fråga om åtgärdsbedömningar utifrån relevanta etiska aspekter med särskilt beaktande av mänskliga rättigheter. En diskussion om detta saknas där det skulle varit relevant att ta upp och i andra arbeten är det bristfälligt behandlat. Självvärderingen indikerar bristande måluppfyllelse avseende studenternas förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna. Det är oklart hur studerandes arbeten bedöms. Kursmålen relateras inte till examensmålet. Kriterierna är oklara och kursmålen relaterar snarare till yrkesrollen än förmågan att göra bedömningar. I självvärderingen framgår inte att studenterna examineras i relation till detta mål. Vid intervjuerna förtydligades inte hur lärosätet säkrar måluppfyllelsen."

I analysen av orsakerna bakom den bristande måluppfyllelsen identifierar lärosätet bland annat att det har varit för lite fokus i utbildningen på studenternas kunskaper om sociala problem och förmåga att problematisera dessa, samt hur dessa kan åtgärdas utifrån en helhetssyn på människan. Lärosätet konstaterar att undervisning, examinationer och litteratur inte relaterat tillräckligt till målet.

Analysen ovan framstår enligt bedömarna som genomtänkt och relevant.

De åtgärder som har vidtagits med anledning av bristerna inkluderar förändringar i utbildningsplan, kursplaner och lärandemål som relaterar till målet, liksom standardiserade studiehandledningar som tydliggör lärandemålen och hur de examineras. Bedömargruppen noterar att examinationen av måluppfyllelsen är spridd på kurser i olika ämnen och att det inte finns en helt tydlig progression. Av åtgärdsredovisningen framgår att måluppfyllelsen i de delar som rör åtgärdsbedömningar utifrån samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, har tillräckligt stöd i nu gällande utbildningsplan, kursplaner och studiehandledningar.

Då lärosätets redovisning i vissa avseenden inte var tillräckligt utförlig för att bedömargruppen skulle kunna ta ställning till de vidtagna åtgärderna, skickades en begäran om komplettering till lärosätet. Bedömargruppen önskade bland annat förtydliganden av vad som är nytt i utbildningsplanen i jämförelse med den tidigare, samt studiehandbokens formella status och varaktighet. Den begärda kompletteringen inkom till UKÄ den 18 september 2015.

I lärosätets kompletterande redovisning tydliggjordes de strukturella förutsättningarna för progression och måluppfyllelse, samt den komplexa struktur som finns för sammanhållning av utbildningen och därmed en progression som stöder ökad måluppfyllelse. Bedömargruppen uppfattar att denna struktur har skapats för att överbrygga bristande ämneskompetens inom huvudområdet vid lärosätet. Vidare tydliggjordes tidigare oklarheter kring vad som utgör förändringar i utbildningsplanen samt studiehandbokens formella status och varaktighet. Då en del oklarheter kvarstod även efter lärosätets kompletterande redovisning, begärde bedömargruppen en intervju med lärosätet som genomfördes via webb den 19 oktober 2015.

Vid intervjun förtydligades bland annat lärosätets ambitioner att fortsätta den påbörjade utvecklingen mot att säkra nödvändig lärarkompetens för att säkerställa att målet uppnås. Vidare framkom att det finns en förstärkt struktur för sammanhållning av utbildningen. Detta i kombination med de redovisade åtgärderna, ger förutsättningar för att studenterna ska nå en hög måluppfyllelse.

Utifrån analysen av bristerna framstår åtgärderna sammantaget som rimliga och ändamålsenliga.

Bedömarna anser att med de vidtagna åtgärderna är förutsättningarna tillräckliga för att lärosätet ska kunna säkerställa att studenterna uppnår hög måluppfyllelse när det gäller det aktuella examensmålet.